

anført, at det dog vilde være en mislig Sag, at tilkjende en occuperet Provinds en fuldkommen Erstatning, da det jo omtrent vilde være det Samme, som at give Fjenden en Anvisning paa, hvorledes han for Fremtiden kunde bære sig ad for at udmarve et heelt Land gennem en enkelt Provinds, (Ja!) saa troer jeg sandelig, at disse Ord ere saa indlysende, at det vilde være aldeles forgæves, at forsøge at modsig dem; men jeg maa tilstaae, at jeg for mit Bedkommende ikke betragter nærværende Lovudkast som om det vilde gennemføre et saadant bestemt Princip, som skulde følges for hele Fremtiden: jeg betragter Forslaget, saaledes som det er, som et enkelt Forslag for et enkelt bestemt Tilfælde, og vi bestemme os i dette enkelte Tilfælde efter de foreliggende concrete Omstændigheder, og vi ere ikke bundne, at vi jo kunne vedtage en ganske anden Erstatningslov om 1 Aar eller om 2 Aar eller om 3 Aar, hvis der da skulde blive Spørgsmaal om Erstatning; ja jeg tager ikke i Betænkning at udtale, at, hvis der flere Aar efter hinanden blev Spørgsmaal om en Erstatning, saa er jeg overbevist om, at det Erstatningsprincip, som ligger til Grund for Udvalgets Forslag, virkelig vilde vise sig ligesaa uhenftgsmæssigt som det Erstatningsprincip, om jeg maa kalde det saa, som nærmest finder sin Udtalelse igennem Udkastet. Jeg troer, at hvad her er, det er slet ikke andet end en Lov, som vi vedtage for et enkelt bestemt Tilfælde og beregnet paa de enkelte bestemte concrete Omstændigheder. Dernæst er Udvalget heller ikke i Virkeligheden bleven det Princip tro, at det i Almindelighed vilde give en Gave, som det blev udtrykt sidst, tværtimod, Udvalget har jo draget en bestemt Grænse, idet det i de Tilfælde, hvor Dyrigheden har gjort Requisitioner, har tilstaaet fuld Erstatning, medens det derimod i andre Tilfælde har nægtet denne Erstatning. Jeg har nu vel hørt, at man har talt om, at i sidste Tilfælde skulde Skaden være mindre bevisslig, fordi man ikke

kunde bygge paa Bedkommendes egne Bidnesbyrd, og det kunde være vanskeligt at skaffe andre tilveie; jeg vil nu gjerne troe, at der kan være indkommet et og andet saadant Erstatningskrav, som det vilde være ufornuftigt og ubilligt at opfylde, — det benægter jeg paa ingen Maade, — men jeg tillader mig dog derhos at troe, at det skulde være høist beynnderligt, at den største Deel af saadanne Erstatningskrav skulde være af en saadan Bessaffenhed, at man ikke, efter nøiagtigt at have undersøgt dem, kunde komme til et nogenlunde sandt og nøiagtigt Resultat. Jeg troer, at det vil være ubilligt, om man for de enkelte Uretfærdigheders og Unoiagtigheders Skyld vilde lade den større Deel af dem, som blot forlangte det Retfærdige og det, som man kan give, lide. Dernæst kan jeg ikke nægte, at en saadan Mistanke, som man derved kommer til at vise, upaatvivselig har en demoraliserende Indflydelse, idet det let giver Følf for en anden Gang Anvisning paa, hvorledes de skulle bære sig ad: Du skal helst forlange lidt mere, Du er nødt til at forlange lidt mere, thi hvis Du ikke gjør det, saa faaer Du saameget destomindre. Saameget er dog under alle Omstændigheder vist, at det Tab, som en Mand lider paa Grund af, at han efter Dyrighedens Requisition har maattet levere Noget, det Tab er ikke det Mindste mindre eller større end det Tab, som en Mand lider, naar han mister den samme Ting ifølge fjendtlig Vold eller paa anden Maade, og endelig troer jeg heller ikke, at man her maa overse, hvad der sidste Gang blev bemærket, jeg troer af Rigsdagsmanden for Beile (Stodffeth), at det dog i mange Tilfælde er aldeles vilkaarligt, om en Embedsmand har troet, at han burde requirere Noget eller ikke; af den Vilkaarlighed altsaa, hvormed en Embedsmand saaledes har troet at burde bruge sin Magt eller ikke at bruge den, deraf vil i mange Tilfælde Erstatningen komme til at afhænge.